

KUTSESTANDARD

Volitatud sisearhitekt, tase 7

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Volitatud sisearhitekt, tase 7	7

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Sisearhitekti töö eesmärk on luua esteetiliselt terviklik interjäär arvestades projekteeritava hoone/ruumi kõiki ehitustehnilisi ja funktsionaalseid aspekte. Kuna sisearhitekti töö on tihedalt seotud arhitekti, konstruktori ja teiste ehitusprojekti osade inseneride tööga, peab sisearhitekt nende projektide lahendusi mõistma, analüüsima ja asjakohaseid ettepanekuid tegema.

Oma töös lähtub sisearhitekt lähteülesandest, heast projekteerimis- ja ehitustavast, kehtivatest õigusaktidest ja normdokumentidest ja kokkuleppest tellijaga.

Sisearhitekt töötab nii siseruumides kui ehitusobjektidel. Töö on loominguiline, kuid võib olla periooditi vaimselt pingeline. Töökoormus võib jaotuda ebaühtlaselt.

Sisearhitekt kasutab oma töös tavapäraseid bürootöövahendeid, kutsealal töötamiseks vajalikku tarkvara ja muid vahendeid.

Sisearhitektuuri kutsealal on kehtestatud neli erinevat kutsestandardit:

- Sisearhitekt, tase 6
- Diplomeeritud sisearhitekt, tase 7
- Volitatud sisearhitekt, tase 7
- Sisearhitekt-ekspert, tase 8

Volitatud sisearhitekt, tase 7 on tippspetsialist, kes juhtiva sisearhitektina või juhtiva projektijuhina on pädev koostama, juhtima ja hindama tavapärase keerukusastmega hoonete sisearhitektuuri projekte, mis on ehitusloa kohustuslikud¹, kasutamise otstarbe² järgi elamud ja mitteamud (11000 ja 12000) ja hoone kasutusviisist tulenevata tuleohutuse nõuete järgi³ on I – VII, välja arvatud kõrgendatud avaliku huvi all olevad hooned⁴.

Volitatud sisearhitekt, tase 7 annab eksperthinnanguid ja koostab ekspertiise oma pädevusalasse kuuluvate hoonete sisearhitektuuri projektidele ning auditeid sisearhitektuuri lahendustele, välja arvatud kõrgendatud avaliku huvi all olevad hooned⁴, millist puhul ta töötab sisearhitekt, tase 8 juhtimisel ja vastutusel.

Selle taseme sisearhitekt on võimeline tegutsema peaprojekteerijana juhendama kolleege ja juhtima töögruppide tööd, tagades ehitusprojekti terviklikkuse ja selle osade kokkusobivuse.

Sisearhitekt, tase 8 on samuti tippspetsialist, kes koostab, juhib ja hindab sisearhitektuuri projekte ja annab eksperthinnanguid ning teeb auditeid, kuid erinevalt 7. taseme volitatud sisearhitektist ei ole tema pädevus piiratud ning tema pädevusse kuuluvad ka kõrgendatud avaliku huvi all olevad hooned⁴.

Diplomeeritud sisearhitekt, tase 7 on spetsialist ja sisearhitekt, tase 6 on nooremspetsialist, kes on pädevad iseseisvalt koostama sisearhitektuuri projekte hoonete juures järgmiselt: diplomeeritud sisearhitekt, tase 7 – hooned, mis on ehitusloa kohustuslikud¹ ning on kasutamise otstarbe² ja tuleohutuse järgi³ elamud (11100 ja 11200, I

kasutusviisi); sisearhitekt, tase 6 hooned mis, ei ole ehitusloa kohustuslikud¹ ning on kasutamise otstarbe² ja tuleohutuse järgi³ elamud (11100, I kasutusviis). Pädevuspiire ületavate projektiga töötab 6. taseme sisearhitekt ja 7. taseme diplomeeritud sisearhitekt vastavat pädevust omava sisearhitekti juhendamisel ja vastutusel. Ka ei anna 6. taseme sisearhitekt ja 7. taseme diplomeeritud sisearhitekt eksperthinnanguid ning ei tee ekspertiise ning auditeid.

Käesolevas kutsestandardis on kirjeldatud volitatud sisearhitekt, tase 7 kutsealast kompetentsust.

¹ - Ehitusseadustik 11.02.2015 Lisa 1 „Tabel ehitusteatis, ehitusprojekti ja ehitusloa kohustuslikkuse kohta“

² - MKM määrus 02.06.2015 nr 51 „Ehitise kasutamise otstarvete loetelu“

³ - Siseministri määrus 30.03.2017 nr 17 „Ehitisele esitatavad tuleohutusnõuded“ Lisa 1 „Hoonete liigitus tuleohutuse järgi“

⁴ - Sisearhitektuuri tasemelt ja funktsionaalselt keerukuselt nõudlikele ning avalikkuse kõrgendatud tähelepanu all olevad ehitised, näiteks linnakeskustes või miljöövärtuslikes piirkondades paiknevate või kaitsealuste või ajalooliste ehitiste interjöörid, ehituskunstiliselt või asukoha poolest märkimisväärsete ehitiste interjöörid, esindusfunktsiooniga ehitiste interjöörid.

A.2 Tööosad

A.2.1. Hoonete sisearhitektuuri projekteerimine

A.2.2. Autorijärelevalve tegemine

A.2.3. Ehitusprojekti sisearhitektuuri osa ekspertiisi tegemine

A.2.4. Ehitise sisearhitektuuri osa auditi tegemine

A.2.5. Mööbli ja sisustuselementide projekteerimine

A.3 Kutsealane ettevalmistus

Volitatud sisearhitektil on sisearhitektuuri erialal magistritasemel kõrgharidus ja pikaajaline, erialane töökogemus.

A.4 Enamlevinud ametinimetused

Sisearhitekt

A.5 Regulaatsioonid kutsealal tegutsemiseks

Kui ettevõtja ja pädev isik pakuvad majandustegevuse korras ehitusseadustiku § 24 lõikes 2 nimetatud tegevusalal oma teenuseid ning tegutsevad, peab ettevõtja vastutusel ja heaks tegutseva pädeva isiku kvalifikatsioon olema tõendatud samuti kutseeaduse kohase kutsega.

Kutsega volitatud sisearhitekt, tase 7 tegevusega on seotud lõikes 2 nimetatud tegevusaladest:

- 1) ehitusloakohustusliku ehitise ehitusprojekti* koostamine;
- 2) ehitusprojekti* ekspertiis;
- 3) ehitise audit*.

Volitatud sisearhitekt, tase 7 annab õiguse tegutseda pädeva isikuna iseseisvalt ehitusseadustiku mõistes kutsestandardi osas A1 nimetatud pädevuse piirides.

 *Sisearhitektuuri osa. Sisearhitektuuri osa projekteerimist käsitletakse ehitusseadustiku § 3 lõike 3 alusel kehtestatud määruse „Nõuded ehitusprojektile“ mõistes arhitektuurilise projekteerimisena ja arhitektuuriline projekt on ehitusprojekti osa.

A.6 Tulevikuoskused

Teave oskuste ja trendide kohta, mille tähtsus valdkonnas kasvab

Sisearhitekti oskuste keskmes on võime kohaneda ajas muutuvate ühiskonna ootustega sisearhitektuurile. Üha enam on rõhk sisearhitekti sotsiaalsel vastutusel, mis hõlmab kvaliteetse ja sobiva ruumi loomist kaasaval ning vastutustundlikul viisil. Sisearhitekt peab enam keskenduma oma tegevuse mõtestamisele ja innovatsioonile, arvestades muutuvaid olusid ning interdistsiplinaarseid mõjusid valdkonnale, tähtis on teha koostööd nii erialasiseste kui ka -väliste osapooltega. Oluline on kaasas käia digitaalehituse arengutega, sellega kaasnevate muutuvate töömeetodite ja vahenditega. Keskkonnateadlikkus, süsinikujalajäljega arvestamine ja ehitustehniliste teadmised on tulevikus sisearhitekti töös asendamatud, kuna aitavad tagada jätkusuutliku sisekeskkonna loomist. Loomaks

tervislikku siseruumi on sisearhitektidel vajalik jätkuvalt teadvustada siseruumis kasutatavate materjalide mõju inimeste tervisele.

B-osa **KOMPETENTSUSNÕUDED**

B.1 Kutse struktuur

Volitatud sisearhitekt, tase 7 kutse koosneb üldoskustest B.2. ja kohustuslikest kompetentsidest B.3.1 - B.3.5. Kutse taotlemisel on nõutav üldoskuste ja kohustuslike kompetentside tõendamine.

Kvalifikatsiooninõuded haridusele ja töökogemusele

Nõuded kutse taotlemisel

1. Sisearhitektuuri magistrikraad või sellega võrdsustatud erialane kõrgharidus ja vähemalt 5-aastane erialase magistrikaadi omandamise järgne erialane töökogemus viimase 10 aasta jooksul.

Nõuded kutse taastõendamisel

1. Volitatud sisearhitekt, tase 7 kehtiv või mitte rohkem kui kaks aastat tagasi kehtivuse kaotanud kutse
2. Vähemalt 3aastane volitatud sisearhitekt, tase 7 kutsetasemele vastav töökogemus viimase 7 aasta jooksul

Kutse andmise korraldus on reguleeritud sisearhitekti kutsete kutse andmise korras.

B.2 Volitatud sisearhitekt, tase 7 üldoskused

Mõtlemisoskused

1. Analüüsioskus - hindab kriitiliselt olemasolevat teavet, loob seoseid, teeb järeldusi, tajudes üksiktoimingute või etappide kaugemat eesmärki.
2. Kriitiline mõtlemine - tunneb ära teabe ja argumentide kvaliteedi, mõistab fakte ning nendevaheliste seoste kõige olulisemaid aspekte. Oskab esitada asjakohaseid küsimusi, eristab fakte arvamusest ja tõeseid väiteid valedest.
3. Probleemidega tegelemine - tuvastab ja sõnastab potentsiaalsed ning juba tekkinud probleemid.
4. Ruumiline mõtlemine - mõistab nii ruumi tervikuna kui ka ruumi erinevate osade vahelisi suhteid ja neid mõjutavaid tegureid. Oskab hinnata ruumi muutmise mõju.
5. Kompositsiooni loomine - korraldab ruumi, et saavutada esteetiliselt meeldiv, tasakaalustatud ja mõjus visuaalne ja ruumiline tulemus

Enesejuhtimisoskused

6. Väärtustest lähtumine - juhendab oma töös ja kutsealases tegevuses sisearhitekti kutse-eeetika normidest. Arvestab ka teiste kutsevaldkondade spetsialistide käitumise aluseks olevate heade tavade ja standarditega
7. Juhistest ja nõuetest lähtumine - järgib tööd tehes asjakohaseid juhiseid, nõudeid, eeskirju, õigusakte, standardeid jm.
8. Iseseisev tegutsemine - lahendab lihtsamaid tööülesandeid iseseisvalt, kasutades keerukamate ülesannete puhul juhendamist.
9. Eesmärgi saavutamine - teeb eesmärgi saavutamiseks kohaseid valikuid. Tegutseb järjekindlalt ülesande täitmise või tegevuse lõpuleviimise nimel.
10. Vastutuse võtmine - seostab oma tegevust võimalike tagajärgedega ning on valmis ja võimeline oma tegevuse tulemusi selgitama.

Lävimisoskused

11. Suhtlemisoskus - loob teiste inimestega kontakti ja peab dialoogi, väljendab ennast arusaadavalt, kuulab ja respektierib vestluspartneri seisukohti.
12. Meeskonna- ja koostööoskus - toetab meeskonnatööd, arvestades ühiste eesmärkidega ja täites oma rolli.
13. Teabe esitamine - esitab asjakohast teavet selgelt ja struktureeritult.
14. Märksüsteemide kasutamine - mõistab ja kasutab erialaste sümbolite kokkulepitud tähendust.
15. Keeleoskus - kasutab oma töös ja dokumentide koostamisel eesti keelt tasemel B2 (Lisa 3 – keelte oskustasemete kirjeldused) ja vähemalt ühte võõrkeelt tasemel B1. Kasutab korrektset erialaterminoloogiat.

16. Digitaalne kirjaoskus - kasutab oma igapäevatoos arvutit infotöötuse, kommunikatsiooni, ohutuse ja probleemilahenduse osas iseseisva kasutaja tasemel ning sisuloome osas algaja tasemel (Lisa 1 – Digipädevuste enesehindamise skaala).

B.3 Kompetentsid	
B.3.1 Hoone sisearhitektuuri projekteerimine*	EKR tase 7
<p>Tegevusnäitajad</p> <ol style="list-style-type: none"> Analüüsib ehitusprojekti lähteandmeid, arvestades ruumilise, majandusliku, sotsiaalse, keskkonnasäästliku, ajaloolise ja kultuurilise keskkonna arengu pikaajalisi suundumusi ja vajadusi. Kujundab lähteseisukohad ruumilise terviklahenduse koostamiseks. Koostab ehitusprojekti sisearhitektuuri osa lähteülesande ja ruumiprogrammi ning sõnastab tegevuskava. Loob ruumilisi visioone ja lahenduse kontseptsiooni. Töötab välja funktsionaalselt, esteetiliselt ja majanduslikult tasakaalustatud eskiislahenduse. Osaleb tööühma liikme või juhina ehitusprojekti sisearhitektuuri osa koostamisel eel-, põhi- ja tööprojekti staadiumis või koostab selle iseseisvalt, kooskõlas teiste ehitusprojekti osadega. Vormistab ja esitab projekti tekstilise ja graafilise osa. Jagab osapooltele arusaadavalt projektiga seotud teavet. Teeb sisearhitektuuri osa lahenduste koostamisel koostööd omaniku ja tellijaga. Kooskõlastab projekti sisearhitektuuri osa asjassepuutuvate ametkondadega. Nõustab huvitatud osapooli. <p>-----</p> <p>* oma pädevuse piires. Pädevuspiire ületavate projektidega töötab 7. taseme volitatud sisearhitekt vastavat pädevust omava sisearhitekti juhendamisel ja vastutusel. Pädevuse piirid on esitatud kutsestandardi osas A1</p>	
B.3.2 Autorijärelevalve tegemine*	EKR tase 7
<p>Tegevusnäitajad</p> <ol style="list-style-type: none"> Annab selgitusi oma pädevuse piirides koostatud sisearhitektuuri projekti kohta ja lahendab ehitamise käigus ja objekti üleandmisel tekkinud probleeme, mis tulenevad lahknevustest projekti ja tegeliku olukorra vahel. Vaatab üle ja kooskõlastab tööprojekti nõutud tootejooniseid. Juhendab prototüübi valmistamist. <p>-----</p> <p>* oma pädevuse piirides. Pädevuse piirid on esitatud kutsestandardi osas A1.</p>	
B.3.3 Ehitusprojekti sisearhitektuuri osa ekspertiisi tegemine*	EKR tase 7
<p>Tegevusnäitajad</p> <ol style="list-style-type: none"> Kontrollib projekti vastavust lähteülesandele; kontrollib projekti koostajate pädevusnõuetele vastavust. Tutvub projektiga, kontrollib rakendatud õigusaktide, standardite, eeskirjade ja juhendmaterjalide asjakohasust. Hindab projekti asjatundlikkuse põhimõtte järgimist, sh terviklikkust, ehituskunstilist ja teostuslikku taset otstarbekust, ohutust, püsivust ning säästlikkust. Koostab ekspertiisi aruande vastavalt ekspertiisi eesmärgile ja õigusaktidele; osaleb ekspertiisiga seotud aruteludel. <p>-----</p> <p>* oma pädevuse piires. Pädevuspiire ületavate projektidega töötab 7. taseme volitatud sisearhitekt vastavat pädevust omava sisearhitekti juhendamisel ja vastutusel. Pädevuse piirid on esitatud kutsestandardi osas A1</p>	
B.3.4 Ehitise sisearhitektuuri osa auditi tegemine*	EKR tase 7
<p>Tegevusnäitajad</p> <ol style="list-style-type: none"> Määratleb koostöös tellijaga auditi ulatuse ja eesmärgi. Tutvub auditi tegemiseks esitatud dokumentidega ja hindab nende asjakohasust ning nõuetekohasust. Kontrollib ehitise sisearhitektuuri lahenduse terviklikkust, lähtudes kohalikust kultuuriruumist, esteetikast, kvaliteedist, kehtivatest õigusnormidest ja standarditest. Teeb ehitise visuaal- ja kasutuskontrolli ning fikseerib ehitise sisearhitektuuri osa olukorra. Koostab auditi ulatusest ja eesmärgist lähtudes edasise uuringute ja auditi kava. Koostab ehitise auditi sisearhitektuuri osa aruande, milles annab hinnangu dokumentatsioonile, ehitise nõuetele vastavusele ja/või kasutamise ohutusele. <p>-----</p> <p>* oma pädevuse piires. Pädevuspiire ületavate projektidega töötab 7. taseme volitatud sisearhitekt vastavat pädevust omava sisearhitekti juhendamisel ja vastutusel. Pädevuse piirid on esitatud kutsestandardi osas A1</p>	

B.3.5 Mööbli ja sisustuselementide projekteerimine	EKR tase 7
<p>Tegevusnäitajad</p> <p>1. Selgitab välja tellija vajadused lähtudes erinevatest nõuetest (ergonoomika, kohakesksus, funktsionaalsus, kasutatavad materjalid, tehnoloogilised ja eelarvelised võimalused jne).</p> <p>2. Projekteerib vastavalt lähteülesandele mööblit (sh seeriamööblit) ja sisustuselemente. Osaleb tootearenduse protsessis pidades silmas esteetikat, ergonoomilisi parameetreid, funktsionaalsust, kestlikkust ja tehnoloogilisi võimalusi.</p>	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	22-19112024-2.3.3/9k
2. Kutsestandardi koostajad	Aili Aasoja, Aasoja Projekt Eero Jürgenson, OÜ ARS Interjäär Elina Steinpilm, Eesti Kunstiakadeemia Ilmar Heinsoo, Eesti Arhitektide Liit Maarja Valk-Falk, Eesti Kunstiakadeemia Merike Rannu, KOKO arhitektid OÜ, Eesti Ehituskonsultatsiooniettevõtete Liit Priit Põldme, Joonprojekt OÜ Ville Lausmäe, Eesti Kunstiakadeemia
3. Kutsestandardi kinnitaja	Arhitektuuri, Geomaatika, Ehituse ja Kinnisvara Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	55
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	19.11.2024
6. Kutsestandard kehtib kuni	31.12.2029
7. Kutsestandardi versiooni number	9
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2161 Ehitusarhitektid
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	7
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Chartered Interior Architect, EstQF Level 7
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 2 Digipädevuste enesehindamise skaala	